

- gre za diagnoze od F40 - F49

NEVROZE IN PSIHOZE

- dve največji skupini motenj
- nista imeli dokazanega organskega okvira za motnje
- ko je bil stik z realnostjo ošibljen, se je to imenovalo psihotična motnja
- druga oblika, ki pa ni imela problematičnega stika z realiteto, so pa imenovali nevroze
- Freud je nevrozam dal klasifikacijsko ozadje
- psihične motnje potekajo po nekem spektru, zaporedju od normalnega do nevroz in končno do psihoz
- nevroza
 - o neorganska psihogena motnja, pri kateri prihaja do težav v doživljanju
 - o simptomi konfliktnega odnosa do sebe in do celega sveta

ANKSIOZNOST

- tesnoba
- je najboljši ekvivalent bolečine na telesnem nivoju
- funkcija ima zaščitno vlogo pred stanji kjer smo potencialno ali pa resnično ogroženi
- gre za usklajen spoznavni, čustveni, vedenjski in fiziološki odgovor na potencialno ali dejansko nevarnost
- samo po sebi to ni patološko
- postane, pa takrat, ko se pojavlja prevečkrat ali pa ko so stimulusi, ki jo povzročijo "nenormalni"

Etiologija

- gre za motnjo ne nevrotansmitorskem sistemu
 - o noradrenalin, serotonin in GABA
 - NA in S jih je premalo
 - GABA jo je preveč
- ljudje se različno odzivamo na razne situacije
 - o kako bomo odreagirali je odvisno od naših prejšnjihkušenj
 - kako smo odreagirali na prejšnje situacije, kakšen je bil razplet
 - o pomembna je tudi psihosocialna komponenta
 - o velike pomen ima tudi zavedanje ekstenzialnosti

"Diagnostika"

- poskušaj natančno izprašati, kaj vse pacient doživlja na nivoju občutkov, tudi bolečinskih, odnosov do drugih
 - o poudarek je na fenomenih, ki jih pacient doživlja
 - o taki se izogibaju stiku z ostalimi ljudmi
- zelo pomembno je da izključiš telesna obolenja
 - o motnje ščitnice
 - o ishemična bolezen srca
- izključitev drugih psihiatričnih motenj
 - o depresija
 - o vse vrste odvisnosti
- iskanje sprožilcev in vzdrževalcev anksioznega stanja
 - o vse prejšnje iskušnje, ki jih ima pacient s takim stanje
 - zlasti njegovi obrambni mehanizmi
- iskanje terapevtske strategije
 - o umestitev pacienta in njegovega stanja
 - o kadar je veliko motenj, gre ponavadi za globlji izvor
 - zelo slaba podoba o sebi
 - o zdravljenje je dolgotrajno = 7 let za nekaj mm

Razdelitev anksioznih motenj

- fobične motnje
 - o agorafobija z/brez paničnih motenj
 - situacija v kateri je veliko ljudi (v kinu sedi raje ob prehodu, ne zdrži v vrsti v nakupovalnem centru) in rabimo izhod v vsakem trenutku
 - ženske pogosteje kot moški
 - o socialna fobija
 - tista tesnoba, ki se pojavlja v situacija v kateri smo izpostavljeni (javni nastop, lahko celo pomembna večerja)
 - odnosi fant - punca je zelo dober trigger
 - o specifične oz. izolirane fobije
 - te se pojavljajo v manjšem kontekstu

- te se pojavljajo v manjšem kontekstu
- fobije vezane na živali
 - kače, pajki
- fobije vezane na naravne pojave
 - tema, nevihte, grmenje
- ostale fobije
 - zaprt prostor, medicinski posegi
- panična motnja
 - najhujša anksiozna motnja
 - tako grozna, da se ljudje bojijo ponovitve
 - razvije se v nekaj minutah in traja lahko nekaj ur
 - zelo pomembno je izključitev telesnih obolenj, zlasti
- generalizirana anksiozna motnja
- mešana anksiozna in depresivna motnja
 - sočasnno pojavljanje obeh, vendar noben ni tako izražen, da bi zadostoval za diagnozo
- obsesivna - kompulzivna motnja
 - obsesija - prisilna motnja
 - obsesivne ali prisilne misli
 - so moje misli, vendar niso skaldne z moji nameni in mojo motivacijo
 - dejanja ki razbremenijo tesnobo, ki jo povzročijo prisilne misli imenujemo kompulzija
 - 2,5% populacije ima to
- motnje povezane s stresom
- disociativne motnje ali konverzivne motnje ali histerične motnje
 - pretvorba nekega intrapsihičnega konflikta (ponavadi se ga človek ne zaveda) v nek telesen simptom in pri tem pride do disociacije
 - pride do odpovedi dela telesa, motorične, senzorične ali mešane
 - lahko so tudi motnje spomina
 - disociacija pomeni, da ne vidim povezave med osnovno motnjo in sedanjim stanjem
 - tukaj so tudi motnje multiple osebnosti
 - to je zelo redko

Somatoformne motnje

- izražanje psihičnih psihosocialnih stisk samo skozi telo, niso sposobni izražati drugače
- najbolj pogosti obiskovalci zdravnikov, zdravnik pa ne najde nobenega organskega ozadja
- 10 - 30% bolnikov pri splošnem je takih

TERAPIJA

- benzodiazepini pomagajo najbolje, vendar na kratki rok
 - če je uporaba daljša od 5 tednov imamo še odvisnost
- antidepresivi (za daljši čas)
 - zlasti novejši
- osnove psihofarmako terapije (knjiga)

Psihoterapija

- 4 osnovni pristopi k človeku
 - psihoanalitski (psihodinamski)
 - za osnovno izhodišče je postavljeno, da se v prvih letih (3) se zgodi vse kar je deterministično za način vedenja
 - bistvo terapije je vpogled terapevta v ta osnovni razvoj
 - vedenjsko - kognitivna psihoterapija
 - zajememo sedanjost, pogledamo simptome in znake, ter skupaj s pacientom terapevt oblikuje strategijo terapije
 - ozadje od prej ni pomembno
 - vprašanje je kakšna je vrednost tega na daljši čas, glede na to, da so odgovori na hitro pridobljeni
 - sistemski pogled na človeka
 - nobena motnja ne vznikne v človeku samem, to se zgodi v njegovem sistemu (družina)
 - tukaj je veliko družinskih terapij
 - moramo ozdraviti cel sistem, ne samo človeka
 - eksitencialna terapija
 - vsi imamo iste strahove, iste tesnobe
 - vse te zadeve se manifestirajo pri različnih ljudeh različno